

fælde har faaet Indberetning om de midlertidige Bogestoler, som findes paa forskellige Steder af Landet, og hvoraf der findes flere i Sjælland. Det fornylter allerede Forholdet ikke saa lidt. Hvor disse Bogestoler ikke ere medtagne i Beregningen, vil hele Udgiften for Kommunen være, at den faar en eksamineret Forstolelærerinde i Stedet for den nuværende Bogestolelærerinde, hvilket svarer til en Merudgift af 100 Kr. Desuden maa jeg gøre opmærksom paa, at i mangfoldige Tilfælde af de Beregninger, som her ere givne, ville Kommunerne ved en ganske lille Fordeling af Skoledistrikterne kunne undgaa en Forøgelse af Lærerkæfterne og Opretelsen af ny Skoler. Det er for øvrigt noget, som Regeringen i sine Beregninger ikke har taget Hensyn til, og jeg mener med Rette. Jeg tror i øvrigt heller ikke, at der er Grund for Folketinget til at tage det i Betragtning, og endnu mindre for Kommunerne. Hvad der for mig staar som Hovedspørgsmaalet, er nemlig, at Kommunerne faa deres Lærerkæfter udviklede saa godt, som de nuværende Skoleudgifter tillade. Hvad vil Folgen blive af, at disse 268 Embeder bespares? Ja, det vil blive, at man sparer disse 268 Lønninger à 4 eller 500 Kr., ligesom man nu regner. Regner man 400 Kr., bliver det 107,200 Kr., men disse 107,200 Kr. ville tjene til Forhøjelse af de nuværende Læreres Løn, og det vil sige en Lønningsansættelse for hver enkelt Skole, der vil gælde i al Fremtid. Jeg vil føje til, at i de fleste jydsk Amt er der ikke Tale om andet, end at Pengene ville gaa med til de nuværende Embeder. Der er vist meget faa Kommuner i Sjælland, hvor man vil komme op til 1,100 Kr. Det er muligt, at der er enkelte Kommuner paa Sjælland, der ville faa et lille Dørrisud; men det vil kun være ganske faa. I øvrigt vil jeg samtidig gøre den Bemærkning, at efter den Beregning, som jeg har gjort for en Del af et Amt, tror jeg ganske sikkert, at med de 70 Børn, som Regeringen har foreskrevet, ville de nuværende Udgifter strække til, naar de mindste Begyndelseslønninger lægges til Grund. Naar man med Undtagelse af et enkelt eller to Amt, nemlig Tisted og Hjørring Amt. Naar man altsaa sparer disse 268 ny Lærere à 400 Kr. til Fordel for de bestaaende Embeder, faar Kommunen en modsat Udgift til Bolig og Brændsel for Læreren. Det er altsaa denne Udgift, Kommunen sætter sig i. Der aabner Forslaget en Udsigt til at komme over det paa en lempelig Maade, f. Eks. ved at leje Bolig o. s. fr. Men selv om man vil bygge Bolig til Læreren, antager jeg dog, at Udgiften for Kommunen vil blive mellem 150

og 200 Kr. om Aaret. Gør man det op i Praksis, skal jeg blot nævne et Par Eksempler for at vise, hvorledes det vil virke. Der er i en Kommune 4 Hovedskoler, der have et Børneantal af 75, 72, 69 og 64. Kommunens samlede Skoleudgifter ere 3950 Kr., desuden er der en Lærerinde. Gaar man nu ind paa Flertallets Forslag og gaar op til de 75 Børn, saa skal Kommunen jo ingen ny Lærerkæfter have. Forholdet er saa dette, at de 2 Kirkeangere og Kirkebylærere faa 300 Kr., de 4 Forstolelærere 800 Kr. hver, altsaa 3,200 Kr., og Forstolelæreren 450 Kr., det udgør til sammen 3,950 Kr., altsaa den Sum, vi have til Raadighed. Gaar man derimod over til Regeringsforslaget om de 70 Børn, hvor vi altsaa skulle have en ny Forstole, bliver Forholdet det: 2 Kirkeangere og Kirkebylærere 300 Kr., 4 Forstolelærere à 700 Kr., 2,800 Kr., og 2 Forstolelæreren à 400 Kr. 800 Kr., altsaa i alt 3,900 Kr. eller omtrent det samme Beløb, men saa faar Kommunen straks en Udgift til Vedligeholdelse og Brændsel til Bogestolen, der vil andrage mellem 150 og 200 Kr. Hvis man vælger Flertallets Forslag, staar Kommunen med en Skole paa 75 Børn og skal da rimeligvis i Løbet af ganske kort Tid oprette den samme Forstole, men Pengene, de 400 Kr., ere da benyttede til Forhøjelse af de nuværende Embeders Løn; man faar altsaa en helt ny Udgift til Stolevæsenet ud over de nuværende. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at det er i Kommunernes højeste Interesse, at faa Børneantallet sat ned saa meget, som de nuværende Udgifter tillade, altsaa efter Regeringsforslaget. Den ærede Ordfører var ind paa noget af det samme. Han sagde, at disse 624 Skolebygninger vilde koste noget som 2 Millioner at opføre, i Gennemsnit 3,000 Kr. for hver. Jeg antager ikke, at en Forstole paa Landet vil koste 3,000 Kr.; men lad gaa, lad os gaa ind paa den Tankegang, saa er Renten af 2 Millioner, beregnet til 4 pCt., 80,000 Kr.; men Løn til 624 Lærere giver 312,000 Kr. Det er altsaa den Udgift, som Kommunerne forbinde sig til at forhøje de nuværende Embeders Lønning med, om ikke i al Evighed, saa dog saa længe denne Lov bestaar. Kommunerne faa saaledes en Tillægsudgift lig Forstollen mellem 312,000 Kr. og 80,000 Kr., det er 232,000 Kr. Og det staar for mig aldeles klart, at hvis man stemmer for et Antal af 75 Børn, stemmer man kun for, at de nu bestaaende Embeder faa en højere Begyndelsesløn af omkring 100 Kr. pr. Lærer, og at Kommunerne, selv om de spare ganske lidt lige i Djebliffet, i Længden ville komme til at